

4. Zimnyaya I. A. Klyuchevyye kompetentnosti – novaya paradigma rezultata obrazovaniya [Zimnyaya I. A. Key competencies – a new paradigm of educational outcomes]. Vysshee obrazovanie. 2003. № 5. 34–42 s. [in Russian]
5. Freiman S. Samostiinist yak vazhlyvyi chynnyk orhanizatsii pedahohichnoho protsesu [Freiman S. Independence as an important factor in organizing the pedagogical process]. Naukovi zapysky Ternopilskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Seriya Pedahohika. 2004. № 5. S. 6–9 [in Ukrainian]
6. Atamaniuk V. V. Samostiina robota u vyshchomu navchalnomu zakladi [Atamanyuk V. V. Independent work in higher educational establishment]. Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohika i psikhohihiia. 2002. Vyp. 6. Ch. 1. S. 61–64 [in Ukrainian]
7. Honcharenko S. Ukrainyskiy pedahohichnyi slovnyk slovnyk [Goncharenko S. Ukrainian pedagogical dictionary]. Kyiv. Lybid, 1997. 376 s. [in Ukrainian]
8. Kuzminskyi A.I. Pedahohika vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk [Kuzminsky A. I. Higher school pedagogy: a textbook]. Kyiv: Znannia, 2005. 386 s. [in Ukrainian]

Samoilenko T. I., Kozlova L. B., Kravchenko O. P. Formation medical students' self-educational competence

One of the modern higher education task is the formation of personal self-educational training of medical students. In this context, the formation of self-educational competence of students comes to the fore the secondary educational system and higher education in particular. The training of future medical professionals needs special attention. The most important are the requirements for the training of a qualified specialist for future successful professional development, further self-affirmation and career growth.

According to the current legislation of Ukraine (Law of Ukraine "On Higher Education"), the main focus of vocational education should be on the development of future professionals' vital competencies that allow them to respond quickly to changes in the professional environment and society, as well as master professional skills for life.

Taking into account the fundamental ideas of competence and systematic approaches to the interpretation of the essence of the phenomenon of self-educational competence, the specifics of self-educational and professional activities of future medical professionals, the importance of this type of competence in becoming a competitive specialist is determined by self-educational competence of future health care workers. Self-educational competence helps to solve professional problems of modern life rapid changes.

Based on the analysis of the scientific literature, it can be noted that the motivation of students to self-education and self-development, the formation of their professional skills and abilities is one of the important tasks. The formation of students' competence in the process of professional training is considered in the works of such scientists A. Eisenberg, V. Bobrytska, V. Buryak, G. Serikov and others.

Thus, the article reveals the concept of self-educational competence as the basis of independent work of medical students also describes the motivational levels, analyzes the ways of formation self-educational competence. The importance of students' self-education is emphasized in the article. The stages of formation of self-educational competence during educational process in a higher educational establishment and in further scientific and professional activity of medical students are determined.

Key words: educational competence, motivation, self-education of self-education, scientific and professional activity, medical student.

УДК 811.111+37.015.311

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.75.39>

Сидорчук О. В.

**ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІЙ
ІНШОМОВНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЖУРНАЛІСТІВ**

Зроблена спроба проаналізувати особливості проведення практичних занять іноземної мови за професійним спрямуванням в on-line режимі у групах здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр напряму Журналістика за умов проведення заходів для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19. Мета статті полягає у виявленні особливостей застосування активних методів формування іноземної комунікативної компетентності та інструментарію розвитку усного іноземного спонтанного мовлення у контексті компетентнісного підходу до навчання іноземних мов за професійним спрямуванням здобувачів вищої освіти у нелінгвістичному ЗВО.

Представлено досвід застосування на практичних заняттях в on-line режимі методів розвитку діалогічного та монологічного іноземного мовлення для підвищення культури професійного комунікування студентів-журналістів у закладах вищої освіти. У статті розглядаються особливості проведення на практичних заняттях в on-line режимі ділової гри, ситуативного моделювання як засобів випереджувальної професіоналізації майбутніх журналістів шляхом опанування іноземної мови. У руслі інтегрованого навчання ігрові методи забезпечують імітацію елементів професійної діяльності журналіста, оскільки сприяють розвитку мовленнєвих умінь і навичок, необхідних для майбутньої діяльності. порушується питання використання в навчальному процесі полікодових текстів для розвитку навичок усного мовлення. Новизна доробку полягає у виокремленні особливих рис використання ігрових підходів у навчальному процесі на групових заняттях із дисципліни "Іноземна мова за професійним спрямуванням" в on-line режимі. Розглянуто фактори розвитку у студентів рефлексії, вербального мислення разом із набуттям соціокультурної компетентності як комплексного підвищення рівня професійної культури журналістів.

Ключові слова: іноземна комунікативна компетенція, випереджальне навчання, ігрові методи навчання, комунікативна ситуація, мотивація, професійна компетентність.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 406 від 16 березня 2020 року “Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19” виконання освітніх програм закладами вищої освіти у період самоізоляції здійснюється шляхом організації освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання.

За змінених умов опанування дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” здобувачами вищої освіти у галузі журналістики і засобів масової комунікації набуло більшої значущості як знаряддя формування і розвитку професійної компетентності майбутніх професіоналів.

Проблема удосконалення методів викладання іноземної мови за професійним спрямуванням (далі – ІМПС) у нелінгвістичних ЗВО не є новою, вже кілька десятиліть вона розробляється, враховуючи перманентну вдосконалення інформаційних комп’ютерних технологій і можливості їхнього застосування в освітньому процесі у синхронній, асинхронній, дистанційній і змішаних формах навчання.

Метою роботи є визначення ефективності інноваційних технологій навчання й активних методів набуття і розвитку комунікативної компетентності студентів у процесі проведення групових on-line занять у період протидії поширенню COVID-19.

Актуальність питання зумовлена певними особливостями, котрі характеризують навчання здобувачів вищої освіти спеціальності *Журналістика* першого курсу денної форми навчання у весняному семестрі 2019/2020 навчального року за умов самоізоляції:

- 1) студенти вже отримали досвід вивчення ІМПС (навчальний досвід першого півріччя);
- 2) студенти мають досвід використання цифрових інструментів для створення та презентації наративів і перемикання мовних систем;
- 3) у студентів значною мірою нерозвинене лінгвістичне мислення – мовна здогадка і мовна інтуїція перебувають у стадії розвитку;
- 4) самоосвітня компетентність студентів лише формується;
- 5) у студентів-першокурсників механізми самооцінки та рефлексії перебувають у стані розвитку;
- 6) обов’язковий безпеліційний характер переведення на дистанційну форму навчання.

Відсутність досліджень із подальшими аналізом і дієвими рекомендаціями, які б ураховували сформований навчальний досвід здобувачів вищої освіти, лінгвістичні та комунікативні навички, психологічні характеристики майбутніх журналістів створюють труднощі. Таким чином, важливою проблемою у навчанні за безпрецедентних обставин є пошук нових активних методів і підходів у навчанні ІМПС, котрі уможливили би значну інтенсифікацію викладання дисципліни та зробили би процес навчання максимально ефективним.

За форс-мажорних обставин ускладнилися соціально-професійні функції викладача, загострилося питання педагогічної майстерності. Досягнення поставлених навчальних цілей вимагало від педагогів застосування креативності, яку ми розуміємо як професійну компетентність суб’єкта навчально-педагогічної діяльності, результатом якої вбачаються формування та імплементація нових, нестандартних підходів і методів здійснення професійних функцій керівництва освітнім процесом.

У психолого-педагогічній літературі нині вже наявні дослідження творчої діяльності викладача ЗВО, аналіз педагогічної творчості педагогічних колективів, виокремлені рівні педагогічної творчості. В. Кан-Калик і М. Нікандров трактують педагогічну креативність як багаторівневий концепт із висхідними рівнями – від елементарної взаємодії, оптимізації діяльності на занятті, евристичного до найвищого рівня, якому притаманні самостійність викладача у підборі та використанні готових рекомендацій, методів і форм навчання.

Підготовка і проведення групових занять ІМПС в on-line режимі потребували насамперед нестандартної організації спілкування на практичних заняттях, здатності долати стереотипи у взаємодії зі студентами, “оригінального” пояснення навчального матеріалу. Саме таким чином організований процес навчальної діяльності, який “стимулює активний відгук на поставлені проблемні завдання”, у праці Н. В. Гороховатської визначається терміном *інноваційне навчання* [1].

Ступінь успішності вирішення вищезазначених завдань і сам процес навчання на практичних on-line заняттях ІМПС в академічних групах студентів першого курсу визначалися такими факторами: 1) перспективно-випереджувальним фаховим навчанням як інтегральною частиною навчання ІМПС; 2) ступенем засвоєння здобувачами вищої освіти; етичних норм поведінки в академічному середовищі взагалі та журналістської діяльності зокрема; 3) стійкістю мотивації до опанування іноземної мови як індикатора професійної культури та майбутньої конкурентоспроможності фахівця.

Розроблена С. М. Лисенковою націлена на інтенсифікацію навчального процесу система перспективно-випереджувального навчання співзвучна з вимогами сьогодення, оскільки основні положення є актуальними, а саме: особистісний з елементами диференціації підхід до кожного студента, педагогіка співробітництва, партнерства; ситуація успіху; комфортність у класі (у груповій роботі в on-line режимі); передбачення та попередження помилок, а не послідовна робота над їхнім усуненням; поступовий перехід до повної самостійності виконання завдань.

Взаємодія у групі в on-line режимі будувалася на застосуванні різноманітних реєстрів комунікування та мовних стратегій, репертуару вимог, наданні вказівок, тактового ведення діалогу, реалізуючи жанрові ресурси професійного спілкування. Відбувалася “посилена педагогічна взаємодія, взаємовплив учасників педагогічного процесу через призму власної індивідуальності, особистого досвіду життєдіяльності, процес інтенсивної, міжсуб’єктної комунікації” [2, с. 48].

Стійкість мотивації до здобуття іншомовної комунікативної компетентності як складової частини професійної культури досягалася завдяки еклектичному застосуванню ігрових підходів у навчальному процесі, покроковому розв'язанню пошукових і творчих завдань. Ці підходи належать до категорії інтерактивного навчання. За визначенням О. І. Пометун, інтерактивне навчання – це “спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність”.

За умов розгортання заходів для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 можливості імітації реальної ситуації професійного комунікування іноземною мовою на практичних заняттях систематично підкріплялися застосуванням ІКТ: електронної пошти, чату, форуму, джерел відкритих бібліотек, інтернет-ресурсів. Самостійна підготовка студентів відбувалася в асинхронному режимі шляхом обов'язкового виконання лексико-граматичних (репродуктивних) вправ у базі віртуального навчального середовища, що дозволяло суттєво вивільнити час для виконання комунікативних продуктивних завдань, тобто для більш ефективного набуття комунікативної компетентності здобувачами вищої освіти.

Аналізуючи структуру комунікативної компетентності, ми погоджуємося з дослідницею теорії та методики педагогіки О. О. Павленко і вважаємо, що лінгвістична (читання, розуміння на слух, говоріння, письмо), прагматична (уміння кодувати та декодувати повідомлення за вербальними та невербальними каналами) та соціокультурна (правила соціальних умовностей, толерантність) компоненти є структурними елементами [4, с. 26].

Для розвитку лінгвістичної компетенції на практичних заняттях в on-line режимі найефективнішими виявилися методи: “незакінчене речення”, розігрування ситуації за ролями, “digital documentaries / digital storytelling” – створення інтерактивної історії для навчання, поєднання мистецтва розповідати історії та можливостей сучасних мультимедіа: графіки, аудіо-, відео- й екстралінгвістичних чинників [5], робота в малих групах; дієвими також були методи “мікрофон”, дискусії.

У відповідь на виклики сьогодення викладачі іноземної мови змушені були розробляти в екстремально стислий час стратегію формування позитивного ставлення до іноземної мови. Творчо вирішити питання особистого залучення студента дозволила робота з полікодовими текстами – з урахуванням екстралінгвістичних чинників. Студенти аналізували та створювали повідомлення, побудовані на комбінаціях природних (англійської, української) мов з елементами інших семіотичних систем (пиктограм, малюнків емотикон, кольору, розміру, шрифту, звукового супроводу тощо). Як ми вже зазначали, специфічним для відділення журналістики є забезпечення можливості студентів створювати власні, значимі медіапродукти, і ця можливість успішно використовувалася при роботі з нарративом на практичних заняттях з англійської мови.

На практичних заняттях із майбутніми журналістами у ракурсі випереджувальної професіоналізації проводилися дискусії на професійно орієнтовані теми – теми змін комунікативних стратегій у галузі масової комунікації. Обговорювалися питання щодо перенасиченості інформаційного поля на сучасному етапі розвитку суспільства, необхідності розвитку інформаційної компетентності, самоосвіти.

Основною передумовою активізації усного іншомовного спілкування стало створення діяльнісних ситуацій, тому що реальна комунікація з'являється та підтримується тільки відповідно до відносин, які виникають у процесі діяльності. Слід зауважити, що використання невербальних семіотично ускладнених, полікодових систем при проведенні презентацій студентам стало стимулом для активізації навичок написання повідомлень, усного спонтанного мовлення та викликало у студентів інтерес до теоретичних досліджень зміни комунікативних стратегій у галузі масової комунікації. Аналіз особливостей полікодових текстів має практичне значення. Майбутні фахівці здобувають практику використання мовних – вербальних і паравербальних – засобів, що сприяють ефективності медіатекстів.

Вплив екстралінгвістичних чинників на зміни комунікативних стратегій у галузі масової комунікації привертала увагу дослідників – лінгвістів М. В. Панова, Г. Я. Солганіка. О. Л. Каменська довела, що з “ескалацією зображення” зростає роль полікодових текстів, і це знаменує собою якісно новий процес розвитку мовної комунікації [6, с. 13–21].

Критеріями сформованості професійно-мовленнєвої компетенції студентів-журналістів у межах курсу “Іноземна мова за професійним спрямуванням” постають вміння інтерв'юера, спікера, навички проведення анкетування, презентації, надавати інструкції, тобто практичне застосування загальних умінь говоріння [7, с. 71].

Самостійна робота – асинхронне навчання – з опрацюванням теоретичного матеріалу супроводжувалася практичними заняттями (синхронним навчанням) за принципом системності та послідовності засвоєння знань, міжпредметних зв'язків і створення виховних ситуацій.

Мета комунікативного моделювання полягає у сприянні оптимальному оволодінню іншомовним спілкуванням як ефективним інструментом професійно мотивованої діяльності з урахуванням специфіки професії журналіста. Використання невербальних семіотично ускладнених, полікодових систем слугувало створенню діяльнісних ситуацій, цифрової розповіді. Технологія застосування цифрової розповіді у процесі вивчення іноземної мови розвиває інформаційну, когнітивну, науково-дослідну та комунікативну компетенції.

Як інтегроване завдання контекстно-орієнтованої іншомовної підготовки при вивченні передбачених робочою програмою дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” тем “Job-hunting”, “Job interview”, “Journalism ethics and standards” наведемо приклад комунікативної ситуації з елементами ділової гри “Співбесіда під час прийому на роботу”.

Підготовчий етап вбачає самостійне асинхронне опанування лексики до теми, граматичного матеріалу, виконання комплексу лексико-граматичних вправ, до яких включено роботу із синонімічними, антонімічними конструкціями та мовними одиницями, також студенти ознайомлюються з автентичними роботами, що належать до різних регістрів і стилів мовлення, та способами написання Curriculum Vitae, організацією власного Portfolio, написанням мотиваційного листа.

До проведення ділової гри після перегляду відеозапису епізодів проведення інтерв'ю з автентичних англomовних різножанрових джерел визначалися жанри, регістри, особливості мовної поведінки співрозмовників. Наступним завданням поставало визначення мети інтерв'ю, використання правильної граматики, визначення доцільності (або недоречності) використаних у певному епізоді мовних засобів.

On-line перегляд відеоматеріалів чи епізодів художніх кінофільмів, у яких персонажі проходять співбесіду, сприяло створенню атмосфери персонального залучення завдяки синхронній роботі студентів.

При ознайомленні із сюжетом визначалися мета і завдання кожного учасника, конкретні обставини розвитку і поведінки персонажів. Ділова гра в on-line режимі стимулює більш свідому та відповідальну самопідготовку студентів, виховує дбайливе ставлення до лімітованого часу.

За формою це групова робота у парах, що моделювала природні діалоги, особливості мовної маски. Учасник № 1 – “an executive editor” – “відповідальний редактор або видавець”, “видавець”; учасник № 2 – “an interviewer” – “інтерв'юер-спеціаліст відділу кадрів”; учасник № 3 – “an applicant” – “кандидат на посаду колумніста, репортера, дописувача” etc.

Хід гри передбачає покрокове виконання низки завдань:

Завдання 1: пара учасників № 3, № 2, послуговуючись адекватними лексико-граматичними засобами, складають діалог на тему “Why have you decided to work for us”.

Завдання 2: пара учасників № 1, № 2 обговорюють кандидатуру, висвітлюючи сильні та слабкі сторони, складають діалог на тему “Benefits and drawbacks of his / her employment”.

Завдання 3: учасники № 1, № 3 складають діалоги для підтвердження або роз'яснення висловлення, що стосується відмови або ухвали кандидатури. Цей етап дозволяє автоматизувати вживання фраз – кліше соціального етикету.

Завдання 4: від імені учасника № 1 із дотриманням стилістики офіційно-ділового мовлення здійснити замовлення матеріалу для публікації у виданнях, які різняться за стилем, жанром, читацькою / глядацькою аудиторією. Подальшу діяльність групи доцільно організувати у формі дискусії для обговорення варіантів “підготовленого матеріалу”.

Етап самостійної підготовки до продовження ділової гри передбачає асинхронну, позааудиторну роботу студентів, яка полягає у висвітленні будь-якого суспільного, суспільно-політичного чи культурного явища (обраного і названого студентами під час on-line заняття) у різних жанрах з урахуванням вікової та культурної категорії “читачів”.

Індивідуальний характер мовлення та рівень підготовки студентів аналізувався й оцінювався за принципами функціональності та особистісної орієнтації, без співвіднесення із технологічними та технічними компонентами, що використовувалися. Найбільш цікавою для аналізу була категорія спонтанно реалізованих у процесі спілкування емоційних оцінних висловлювань, мовних кліше, попередньо засвоєних студентами. При підведенні підсумків викладач, враховуючи психологічні особливості студентів, коментував мовну поведінку учасників, інформуючи, що емотивні оцінки зумовлюються наміром припинити “некоректну” стратегію поведінки співрозмовника, що з метою успішного вирішення питань слід використовувати інформаційно насичені повідомлення.

Висновки. Таким чином, використання інноваційних технологій у процесі проведення в on-line режимі практичних занять розширюють освітньо-виховні можливості вивчення ІМПС на факультетах журналістики, що у комплексі забезпечує досягнення освітньої мети – підготовки до іншомовного професійного комунікування.

Перспективним напрямом подальшого дослідження є застосування ігрових методів при роботі з групами студентів у режимі on-line для розвитку у майбутніх журналістів гнучкості мовної поведінки при спілкуванні у зоні комунікативної напруги, конфліктогенності, що виникають у професійному комунікуванні.

Використана література:

1. Гороховатская Н. В. Подготовка учителей европейской средней школы в условиях реализации инновационных образовательных процессов : автореф. дисс. ... канд. психол. наук. Санкт-Петербург, 1997. 18 с.
2. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник. Київ : А.С.К., 2004. 192 с.
3. Каменева И. Ю. Психолого-педагогические особенности диалоговой ситуации в образовательном процессе. *Российский психологический журнал*. 2015. Т. 12. № 3. С. 40–49.
4. Павленко О. О. Формування комунікативної компетенції фахівців митної служби в системі неперервної професійної освіти : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2005. 40 с.
5. Robin В. What is Digital Storytelling? Educational Use of Digital Storytelling. URL: <http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=27> (дата звернення: 08.08.2020).
6. Каменская О. Л. Лингвистика на пороге XXI века. *Лингвистические маргиналии. Сборник научных трудов МГЛУ*. Вып. 432. 1996. С. 13–21.
7. Сидорчук О. В. Застосування методу ділової гри у професійно орієнтованій іншомовній підготовці журналістів і фахівців галузі засобів масової комунікації. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Сер. 5. Вип. 73. Т. 2. 2020. 154 с.

References:

1. Horokhovatskaya N. V. (1997) Podghotovka uchiteley evropeyskoy sredney shkoly v usloviyakh realizatsyy innovatsionnykh obrazovatelnykh processov: avtoref. dyss. kand. psikhol. nauk [European Secondary Schools Teachers Training of in the Context of the Innovative Educational Processes Implementation]. St. Petersburg. 18p. [in Russian]
2. Pometun O. I., Pyrozhenko L. V. (2004) Suchasnyi urok : interaktyvni tekhnologii navchannia : naukovy-metod. posibnyk [The Modern Lesson: the interactive teaching approaches]. Kyiv: A.S.K. 192 s. [In Ukrainian].
3. Kamenyeva I. Yu. (2015) Psykholoho-pedahohicheskiye osobennosti dialohovoyi sytuatsiyi v obrazovatelnom protsesse [Psycho-Pedagogical Characteristics Of A Dialog Situation In The Educational Process]. Rossiyskiy psikhologicheskiy zhurnal. [Russian Psychological Journal]. V. 12, № 3. P. 40–49. [in Russian]
4. Pavlenko O. O. (2005) Formuvannya komunikativnoyi kompetenciyi fakhivciv mytnoyi sluzhby v systemi nepererвної profesijnoyi osvity: avtoref. dys. ... d-ra ped. nauk. 13.00.04. Kyiv. 40 s. [in Ukrainian].
5. Robin B. What is Digital Storytelling? Educational Use of Digital Storytelling. URL: <http://digitalstorytelling.coe.uh.edu/page.cfm?id=27> [in English] (дата звернення: 08.07.2020).
6. Kamenskaya O. L. (1996) Lingvistika na poroge XX veka [Lingvistika on the dawn of the 21st century. Linguistic marginalias. Collection of scientific works HAZE. Issue 432. P. 13–21 [in Russian].
7. Sydorchuk O.V. (2020) Zastosuvannya mefahivtsiv haluzi masovoy komunitodu dilovoy hry u profesiynoorientovaniy inshomovniy pidhotovtsi journalistiv ta [Application of the business game method in ELSP training of journalists and specialists of the media communication industry] Naukovyi Chasopys National Pedagogical Dragomanov University. S. 5. Iss. 73. V. 2. 154 p. [in Ukrainian].

Sydorchuk O. V. Application of educational and developmental opportunities of innovative technology in ELSP training of journalists

This article attempts to analyze the peculiarities of teaching ELSP in an online learning environment in these unprecedented days, in terms of prevention the spread of COVID-19, on example of on-line mode practical training, designed for applicants for higher education.

The article is aimed to disclose the efficiency level and benefits of the implementation of active learning approach in forming communicative competence as the tools of the oral spontaneous speech development within the professional competence acquisition for the students of nonlinguistic higher education institutions.

The issues of developmental applicability of the verbal and nonverbal components of the creolized texts presenting culturally congruent, unbiased information in certain type of mass media to the oral spontaneous speech skill enhancing are considered.

Some experience of implementation of communicative methods of dialogical and monologue speech development and formation of writing skills as a means of forming foreign language vocational communicative competence of prospective journalists during ELSP practical training in an on-line learning environment is exposed. Putting into practice during ELSP on-line training based on communicative approach, the combination of methods of situational modeling., role plays business games, integrated learning and gaming technology provide simulation of the professional activity elements.

The development of autonomy and creativity in the process of learning foreign language, enhancing vocabulary, expanding linguistic knowledge as well as further applying them in new realm of vocational activity is regarded as the particularly efficient tool for accelerating advanced proficiency of prospective journalists.

In the context of implementation, the competence-based approach foreign language active learning technology create the favorable preconditions for the constant and continuous process of personal professional development, being influenced by activating conscious processes, motivated communication in the optimal organization of collective interaction of future professionals. The article considers the problem of efficiency of the students' development of reflection, empathy, perception, verbal thinking along with the acquisition of socio-cultural competence as the augmentation of the professional culture of journalists.

Key words: foreign language communicative competence, advanced learning, communicative situation, business game, motivation, professional competence.

УДК 159.942

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.75.40>

Смола О. В., Санига С. В.

ОСОБЛИВІСТЬ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ДІТЕЙ ІЗ МЕНТАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано особливості емоційного стану дітей із ментальними розладами. Розглянуто такі феномени, як: прояви агресивної та аутоагресивної поведінки, дитяча тривожність, стійкість емоційних станів у дітей із різними нозологіями.

Висвітлюються особливості емоційних станів та емоцій, їхні відмінності та взаємозв'язок. Емоційні стани – це вид психічних станів, є тривалими та ґрунтуються на емоціях. Емоції – це відповідь психіки на інформацію, подразники, ситуації, тісно пов'язані із психофізичними особливостями індивіда. Розкрито структуру емоцій, їхню природу та зв'язок із нейромедіаторами. Ментальні порушення впливають на емоційну сферу, змінюючи процес сприйняття світу, реагування на нього та можливість адаптуватися. Діти з такими порушеннями мають труднощі в комунікації, навчанні, їм складніше пройти процес соціалізації.